

Stuffelse. Jeg tror desuden, at de Bemærkninger, som fremkom fra det ærede Medlem for Sorø Amts 3dje Valgkreds (B. Nielsen) om dette Punkt, vare fuldstændig rigtige. Der kan jo fornuftigvis ikke være Tale om, at den her foreslaaede Duellighedsprøve skulde bidrage til at højne Haandværket i den Forstand, at udmærkede Haandværkere derfor skulde blive mere almindelige, og udmærket Haandværksarbejde derved komme frem i betydeligere Omfang; thi det er jo selvfølgelig, at den Duellighed, der forlanges ved Prøven, maa holdes inden for den bestemte Grænse, at det falder langt under, hvad der kræves af en særdeles dygtig Haandværker, men derimod tror jeg, at det vil have sin Betydning for Standen i sin Helhed med Hensyn til at højne og løfte Standen, idet derved udelukkes det aller fletteste og dårligste Haandværksarbejde. Jeg tror, at det Moment, som blev fremhævet af det ærede Medlem for Sorø Amts 3dje Valgkreds (B. Nielsen), har den største Betydning, tør jeg næsten sige, nemlig at man maa betragte Duellighedsprøven som et Værn for Lærlingene, som derved langt sikrere viljg faa den Uddannelse, som de behøve, medens det nu er ganske overladt til Mesterens Forgodtbefindende at benytte dem, som han vil, selv om han i Virkeligheden giver dem en højst ringe Uddannelse. Det er særlig paa dette Punkt, at jeg egentlig søger Betydningen af det foreslaaede, nemlig at det efter min Mening vil bevirke, at der stilles større Forbringinger med Hensyn til Lærlingenes Uddannelse. Derimod forekommer det mig ogsaa, at selve Bestemmelsen er gennemført med saa stor Moderation, at den er mindre betænkelig. Det er jo kun i et begrænset Antal Næringer, denne Duellighedsprøve skal finde Sted, og det er særlig alle dem, i hvilke nu frivillige Prøver i Almindelighed finde Sted i større eller mindre Omfang, saaledes at det er paavist, at de paagældende paa en Maade selv have følt Trangen til saadanne Prøver og selv anerkende Betydningen af dem. Jeg vil kun henstille, om ikke et Udtryk her bør ændres. Naar der staaar: „Den, som vil vinde Adkomst til at drive Næring som . . .“ — og saa nævnes de 44 Sag — „maa ved en Prøve godtgøre, at han besidder Duellighed osv.“, saa burde der vel staa: „have godtgjort“, idet det efter min Mening i Reglen bør være sket paa et langt tidligere Tidspunkt, og det er dog Meningen, at naar en Mand en Gang har aflagt en saadan Prøve, saa skal han ikke paa ny aflægge den igen, umiddelbart forinden han vil have Adkomst til at drive denne Næring. Ligeledes maa jeg

tilstaa, at jeg paa dette Punkt — og for øvrigt paa flere — er enig i den Anse, som fremkom fra flere Talere, at Indenrigsministeriets Dispensationsret er strakt saa overmaade vidt i denne Lov. Jeg vil dog samtidig over for denne Anse gøre opmærksom paa, at dette ingenlunde er sket for at lægge en større Myndighed i Ministerens Haand. Det er ikke sket, for at Ministeriet skal have Afgang til at give personlige Begunstigelser, hvad der i disse Forhold meget sjældent vil kunne være Tale om: men det er netop sket paa alle de Punkter, hvor man har frygtet for, at de Bestemmelser, som foreslaas, skulle vise sig lidt for strenge, og hvor man da har villet aabne den Ventil, at i saa Tilfælde kunde Indenrigsministeriet lempe Loven og Løse Haandet lidt; det vil jo ogsaa let kunne hændes, at man ved saadanne almindelige Bestemmelser faktisk kom til at vise Ubillighed imod denne eller hin, som ikke burde være udelukket fra at komme i Betragtning i paagældende Henseende, og ved Dispensationsretten aabnes saa en Mulighed for at komme ud over dette. Jeg ser altsaa i det hele taget i de paaanførte mange Bestemmelser om at henlægge saa mange Afgørelser til Indenrigsministeriets Dispensationsmyndighed netop et Udtryk for Ønsket om at vise Billighed og Liberalitet mod alle og ikke ved de Bestemmelser, som man i Almindelighed har anset for ønskelige, at snævre med Haand i de enkelte Tilfælde, hvor dette maatte vise sig at være overflødig. Jeg indrømmer imidlertid, at dette har fundet et vel stærkt Udtryk i Lovforslaget, og at der paa vel mange Steder saaledes tages Returs til Indenrigsministeriet, og særlig forekommer det mig, at der ikke er nogen rigtig god Mening i i en Lov at nævne 44 bestemte Haandværk, i hvilke Duellighedsprøver ere Betingelser for at drive Næring, og da at slutte selve denne Paragraf med at give Indenrigsministeren en ganske almindelig Bemyndigelse til at gøre Forandringer deri baade i den ene og i den anden Retning, baade i Henseende til at flette nogle af disse Sag og i Henseende til at fjerne andre til. Jeg tror, at denne Liste, naar den optages i Loven, ogsaa maa være den normerende, og naar saa Tiden viser, at der er Trang til en Forandring, saa maa denne ske ved en Forandring i Loven. — Over for det ærede Medlem for Odense Amts 3dje Valgkreds (Berntsen), hvis Holdning over for Lovforslaget jeg i øvrigt anerkender som velvilligere end flere af de andre Taleres, skal jeg kun bemærke, at naar han over for disse Duellighedsprøver bemærker, at man vel nu ogsaa vil komme til at forlange Duellighedsprøver